

БОДНАР ОЛЕНА, к.е.н., доцент

СЛОБОДЯН ТЕТЯНА, здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНИХ БАНКАХ: ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ

У сучасному фінансовому світі автоматизація стала ключовим фактором для підвищення ефективності та прозорості облікових процесів, особливо в державних банках. Роль банківських установ, зокрема державних, є визначальною для економічної стабільності країни. З огляду на це, інноваційні підходи до обліку є невід'ємною частиною стратегії розвитку таких банків. Однак, разом із перевагами автоматизації виникають певні виклики, які вимагають інноваційних рішень.

Як і більшість галузей, фінансові установи звертаються до автоматизації, щоб пришвидшити свої процеси, покращити взаємодію з клієнтами та підвищити продуктивність [1].

Основними сферами, де банки використовують технології автоматизації, є наступні [1]:

- обслуговування та залучення клієнтів;
- управління обліковими записами;
- обробка платежів;
- виявлення та запобігання шахрайству;
- схвалення кредитів;
- керування даними;
- відповідність вимогам і регулятивна звітність;
- самообслуговування;
- внутрішні операції.

Державні банки України активно впроваджують новітні технології для покращення облікових процесів. Одним з основних напрямів є використання штучного інтелекту та автоматизованих систем управління даними. Такі системи дозволяють банкам більш точно аналізувати дані, швидше виконувати фінансові операції та підвищувати прозорість облікових процесів.

Зокрема, впровадження відкритого банкінгу (Open Banking) дозволяє банкам інтегрувати свої системи з фінтех-компаніями, що сприяє обміну даними через API. Це полегшує автоматизацію обліку і дозволяє клієнтам отримувати більш персоналізовані фінансові послуги. Відкритий банкінг планується активно впроваджувати з 2025 року, що стане важливим етапом для розвитку цифрових фінансових сервісів в Україні [2, 3].

Також важливу роль відіграють інновації у сфері безпеки, такі як токенизація платіжних карток та біометричні платежі. Ці технології не лише спрощують процес проведення транзакцій, але й роблять їх більш безпечними, що є критичним для державних банків [3].

Загалом, можемо назвати наступні інновації обліку в державних банках:

1. Впровадження ERP-систем: дозволяють інтегрувати всі фінансові

процеси в єдину платформу. Це забезпечує зручність у зборі та аналізі даних, що, в свою чергу, допомагає у прийнятті рішень;

2. Блокчейн-технології: підвищує прозорість та безпеку в обліку транзакцій. Завдяки незмінності записів у блокчейні, державні банки можуть зменшити ризик шахрайства та підвищити довіру клієнтів;

3. Штучний інтелект (ШІ): аналіз великих обсягів даних, виявлення аномалії та прогнозування фінансових трендів. Це дозволяє державним банкам своєчасно реагувати на зміни ринку та зменшувати ризики;

4. Хмарні технології: доступ до інформації з будь-якої точки світу, що сприяє гнучкості та мобільності в управлінні фінансами;

5. Автоматизоване управління ризиками: автоматизація процесів виявлення ризиків і забезпечення їх моніторингу на постійній основі.

Незважаючи на значні інновації, державні банки стикаються з кількома викликами. Перш за все, це кібербезпека, яка стає ще актуальнішою в умовах зростаючої кількості кібератак. Впровадження нових цифрових рішень вимагає додаткових інвестицій у захист даних та мінімізацію ризиків, пов'язаних із вразливістю автоматизованих систем [2].

Інший виклик – інтеграція української банківської системи з європейськими стандартами, зокрема через впровадження нових регуляцій ЄС у сфері цифрових платежів та фінансового обліку. Для цього банки повинні адаптувати свої системи під міжнародні вимоги, що потребує часу та ресурсів [3].

Крім того, до викликів можна віднести складність впровадження та адаптації нових технологій. Адже хоч державні банки й часто стикаються з труднощами під час впровадження нових систем через складну структуру та традиційні підходи до управління, проте необхідність навчання персоналу та адаптація до нових умов також можуть зайняти чимало часу. Також державні банки, як правило, діють у суворих правових рамках, і впровадження нових технологій повинно відповідати регуляторним вимогам. Це може уповільнити процес автоматизації та вимагати додаткових інвестицій у відповідність до норм. І не менш непомітним викликом є вартість впровадження інновацій. Хоча автоматизація може призвести до значних заощаджень у довгостроковій перспективі, початкові витрати на впровадження нових систем можуть бути значними.

Переваги автоматизації обліку для державних банків все ж таки є:

- автоматизація значно зменшує потребу у ручному введенні даних та паперовій роботі, що дозволяє державним банкам зекономити на операційних витратах і спрямувати ресурси на стратегічні ініціативи;

- сучасні автоматизовані системи мінімізують людські помилки, підвищують точність облікових операцій та забезпечують кращу прозорість у процесах фінансового управління;

- використання великих даних та аналітичних платформ дозволяє державним банкам отримувати необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень у значно коротші терміни.

Автоматизація обліку в державних банках є важливим етапом цифрової трансформації, яка дозволяє покращити ефективність, прозорість та конкурентоспроможність українських банків на світовому ринку.

Використання інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та хмарні сервіси, дозволяє оптимізувати облік, скоротити операційні витрати та підвищити точність фінансових операцій. Проте цей процес потребує вирішення таких викликів, як забезпечення кібербезпеки та інтеграція з міжнародними стандартами. Незважаючи на ці труднощі, автоматизація приносить значні переваги, сприяючи розвитку державних банків. Саме тому впровадження новітніх технологій і ефективна співпраця між банками та фінтех-компаніями є ключовими факторами успіху у цьому напрямку.

Список використаних джерел:

1. Your Guide to Banking Automation. *SS&C Blue Prism*. URL: <https://www.blueprism.com/guides/banking-automation/#:~:text=The%20banking%20automation%20process%20increases,resource%20allocation%20and%20cost%20savings> (дата звернення 13.09.2024).
2. Національний банк України. Фінансова інклюзія, інновації та безготівкові операції в Україні – пріоритети Стратегії розвитку FinTech 2025. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-inklyuziya-innovatsiyi-ta-bezgotivkovi-operatsiyi-v-ukrayini--prioriteti-strategiyi-rozvitku-fintech-2025> (дата звернення 10.09.2024).
3. Штучний інтелект та інші виклики: як цифровий банкінг трансформується в Україні. *Fintech Insider*. URL: <https://fintechinsider.com.ua/shtuchnyj-intelekt-ta-inshi-vyklyky-yak-cyfrovyy-banking-transformuyetsya-v-ukrayini/> (дата звернення 11.09.2024).

